

Uudenmaan LAPE / Ketterät kokeilut –tulokortti

Ketterän kokeilun nimi: EVA-huoltriidat Kokeilun toteutusalue (maantieteellinen): Tuusula, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Hyvinkää
Kokeilun ajanjakso: 5/17 – 10/18

Päivämäärä: 26.4.2017 Versio: 1

Tulokortin on laatinut: Heidi Talvenkorpi, johtava sosiaalityöntekijä Tuusulan kunta (EVA-kokouksessa 25.4.2017 hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti)

Lyhyt kuvaus kokeilun tarpeen havaitsemisesta ja historiasta:

EVA-työryhmän alatyöryhmä, joka koostui kuntien ja erikoissairaanhoidon edustajista, on tavannut 3 kertaa kevään 2017 aikana (21.2.2017, 22.3.2017 ja 11.4.2017). Työryhmän jäsenet jakoivat kokouksissa yhteisen huolen **lapsista, jotka elävät keskellä pitkittyneitä huoltoriitoja**. Ryhmässä nousi esiin huoli, mahdollistaako palvelurakenteemme tällä hetkellä lasten ongelmien syvenemisen ja lisääkö palvelurakenteemme lasten sairastumista perheissä, joissa vanhempien välillä on selkeä huoltoriita? Työryhmän näkemysten mukaan kyseisten lasten tilanteen auttamiseksi ei tällä hetkellä ole olemassa selkeää palveluketjua.

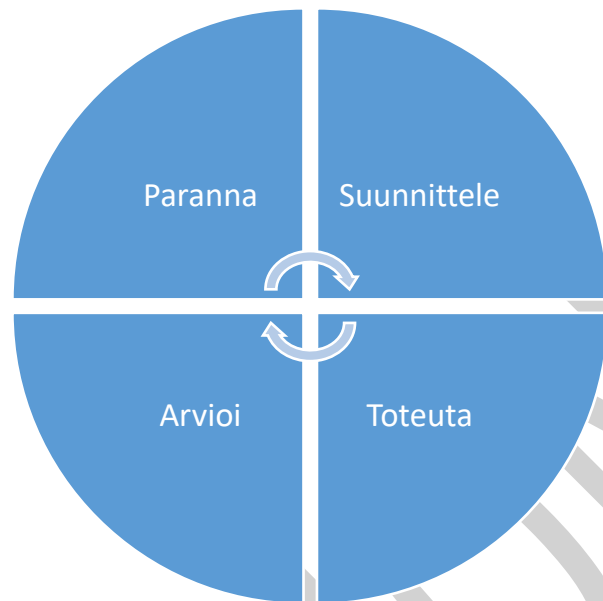
Vastuu varhaisten eropalvelujen kehittämisestä ja yhdenmukaistamisesta on perhekeskustasoisen toiminnan tasolla. Huolimatta näistä varhaisen tuen keinoista, joita on jo kehitetty usean vuoden ajan, palvelujärjestelmässämme on edelleen perheitä, jotka eivät hyödy kyseisistä palveluista ja vanhempien väliset huoltoriidat kuormittavat pitkittyneesti lasten elämäntilannetta ja pahimmillaan heidän psyykinen kuormitus on niin suuri, että he tarvitsevat erikoissairaanhoidon tai viimesijaisen lastensuojelun (sijaishuollon) palveluja.

Tilanteen luo haastavaksi myös, että kyseisten lasten tilanteissa asiakkaat (lasten vanhemmat) odottavat toimenpiteitä sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon työntekijöiltä, mutta toisaalta lapsen tapaamiseen ja huoltoon liittyvistä asioista viime kädessä päätetään käräjäoikeudessa, mikäli vanhemmat eivät pääse asioista sopuun. Eli asiakkaiden odotukset ja viranomaisten mahdollisuudet toimia eivät kohtaa. Kyseisten perheiden auttaminen on hyvin haastavaa ja kuormittavaa sekä se vie erittäin paljon työntekijöiden työaikaresursseja tällä hetkellä. Perheiden toiminnassa on havaittavissa myös tiettyä vastentahtoisuutta, koska työntekijöiden käsitysten mukaan, heidän on hyvin vaikea hyväksyä näkemyksiä, joita asiantuntijat heille perheen tilanteesta antavat. Asiakasperheissä vanhempien kyky muuttaa omaa toimintaa on haasteellista, mutta se on välttämätöntä, jotta kyseisten lasten tilannetta voidaan turvata ja heidän ongelmansa eivät syvenisi ja lapset sairastuisi näissä psyykkisesti kuormittavissa elämäntilanteissa.

Asia jota kokeilulla halutaan muuttaa	Nykytila	Tavoitetila	Ihannetila	Toimenpiteet	Arviointi Mittari/Seurantatapa	Tarkastelupiste ja vastuhenkilöt
<p>Halutaan katkaista pitkittyvien huoltoriitteen kierre.</p>	<p>Nykyisestä palvelurakenteesta puuttuu strukturoitu tehokas työskentely malli, jolla monitoimijaisesti pystyttäisiin tukemaan lapsia, joiden vanhemmillä on selkeä riita liittyen lapsen huoltoon ja tapaamiseen.</p> <p>Lapset sairastuvat psyykkisesti vanhempien riidan keskellä ja tarvitsevat erikoissairaanhoidon ja mahdollisesti lastensuojelun viimesijaisia tukitoimia.</p> <p>Kyseisten lasten tilanteiden</p>	<p>Keski-Uudenmaan alueella on selkeä struktuuri, kuinka autetaan monitoimijaisesti lapsia, joiden vanhemmat eivät hyödy varhaisesta tuesta eikä kuntien antamasta omasta erityisestä tuesta liittyen eron jälkeiseen tukeen.</p> <p>Toiminnalla ehkäistään/katkaistaan huoltoriitteen pitkittymistä ja lapsella säilyy turvallisesti kumpikin vanhempi eron jälkeen tai lapselle mahdollistuu uudelleen kummankin vanhemman läheisyys elämässä.</p> <p>Lapset, joiden elämäntilannetta kuormittavat vanhempien riitaiset välit, vähenevät sekä perheiden sosiaalipalvelujen/lastensuojelun että erikoissairaanhoidon piiristä.</p>	<p>Keskijuudella maalla on selkeä palveluketju, millä pystytään ehkäisemään uusien pitkittyneiden huoltoriitosten syntymistä.</p> <p>Jokaisella toiminnan tasolla on selkeät asiakaslähtöiset palvelut, joilla pystytään korjaamaan jo syntyneitä ongelmia lapsilähtöisesti.</p>	<p>EVA TASO: Muodostetaan kuntien yhteinen alueellinen monitoimijaintiimi, joka koostuu asiakastyötä tekevistä erityisasiantuntijoista: lastensuojelu, lastenpsykiatria, aikuispsykiatria, käräjäoikeus tai juristi, poliisi...muut mahdolliset tasot horisontaalisesti ja vertikaalisesti.</p> <p>Kyseisen tiimin työskentelyllä on tarkoitus antaa vaativan erityistason tukea lapsille, joiden elämäntilannetta kuormittaa eronneiden vanhempien riitaiset välit, eikä kuntien omilla perustason ja erityistason toimenpiteillä ole saatu tasapainotettua lasten</p>	<p><i>Mittarina toimivat palautekyselyt asiakkaille sekä heidän omille työntekijöilleen.</i></p> <p><i>Mahdolliset tilastolliset mittarit (lastensuojeluilmoitukset liittyen huoltoriitoihin)</i></p>	

	<p>selvittäminen vie paljon työaika perheiden sosiaalipalvelujen työntekijöiltä.</p>	<p>Lastensuojeluilmoitukset, joiden peruste huolto- ja tapaamisriita vähenevät.</p>		<p>elämäntilannetta heidän kasvua ja kehitystä turvaavaksi.</p> <p>Tiimin työskentelyssä on kiinteästi mukana omatyöntekijä (sosiaalityöntekijä, erityissosiaaliohjaaja, sosiaaliohjaaja, perheohjaaja...) sekä systeemiteoreettinen lähestymistapa.</p> <p>Pilotin aikana on tavoite antaa tuki n.25 perheelle (Mäntsälä, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula)</p> <p>Ketterän kokeilun aikataulu: 5/17 – 10/17 strukturoidun toimintamallin työstäminen (erilaisten menetelmien ja kanavien hyödyntäminen; terapeuttisen viitekehyksen huomioiminen, kokemusasiantuntijuuden huomioiminen)</p>		
--	--	---	--	--	--	--

				11/17 – 10/18 toimintamallin käyttö		
--	--	--	--	--	--	--

Kuva PDCA (Mukaiillen Karlöf & Lövingson 2004, 183.)

Demingin ympyrän mallin (plan, act, do, tscheck) ajatuksena on analysoida ja mitata prosesseja ja saada tietoa poikkeamista asiakkaiden vaatimuksissa (Karlöf & Lövingsson 2004, 183).

1. Kuvatkaa ketterä kokeilu tuloskortille.
2. Työryhmä itse määrittää sen, montako tarkastuspistettä kokeilulla on ja kuinka monta kertaa tuloskorttia päivitetään.
3. Tuloskortin päivittämisen yhteydessä tallettakaa uusi versio säilyttäen vanha, jotta prosessi säilyy näkyvissä.
4. Työryhmän nimi riittää, osallistujia ei tarvitse eritellä.
5. Lähettäkää tuloskortti hankepäällikölle maikki.arola@lohja.fi

6. Kokeilun viimeisessä tarkastuspisteessä miettikää, onko kokeilua tarpeen juurruttaa luokaa siinä tapauksessa juurruttamisen suunnitelma samalla tulokorttipohjalla.
7. Kokeilun päättyessä suorittakaa arviointi ja lähettäkää se hankepäällikölle maikki.arola@lohja.fi

Uudenmaan LAPE / Ketterät kokeilut –loppuarviointi

Ketterän kokeilun nimi: _____ Kokeilun toteutusalue (maantieteellinen): _____ Kokeilun ajanjakso: _____

Päivämäärä: _____ Arvioinnin on laatinut: _____

Lyhyt kuvaus kokeilun tarpeen havaitsemisesta ja historiasta: _____

Ketterät kokeilut vaihe	1. Kokeilun sujuminen:	
	2. Odotetut ja odottamattomat hyödyt:	
	3. Kokeilun aikana havaitut haasteet ja keinot niiden ratkaisemiseksi:	
	4. Kokeilun aikana havaitut esteet ja ongelmat joita ei kyetty ratkaisemaan.	
	5. Kokeilun laajeneminen / supistuminen kokeiluaikana:	
	6. Asiat joiden koitte edistävän kokeilua:	

	7. Asiat joiden koitte estävän/vaikeuttavan kokeilua:	
Lapsivaikutusten arviointi	8. Kokeilun odotetut lapsivaikutukset:	
Juuruttamissuunnitelma	9. Kokeilun jatkuminen:	

Täyttöohje;

1. Kokeilun sujuminen: Kuinka kokeilu sujui? Kuvaile adjektiivein. Kuvaile mitä saatiin aikaan.
2. Odotetut ja odottamattomat hyödyt: Kerro lyhyesti siitä, mitä suoria hyötyjä on havaittavissa. Ennakoi ja oletta, kerro myös millaisia oletettuja hyötyjä uskotaan kokeilulla olevan havaittavissa myöhemmin. Millaisissa mittareissa ja milloin uskotte hyötyjen näkyvän?
3. Kokeilun aikana havaitut haasteet ja keinot niiden ratkaisemiseksi.
4. Kokeilun aikana havaitut esteet ja ongelmat joita ei kyetty ratkaisemaan. Kuvaile myös mitä olisi pitänyt olla toisin, jotta ratkaiseminen olisi ollut mahdollista. Esim. oliko raha- tai tahtotila –asia, vai esim. lainsäädännöllinen asia.
5. Kokeilun laajeneminen / supistuminen kokeiluaikana: Laajeniko / supistuiko kokeilu maantieteellisesti tai sisällöllisesti kokeiluaikana? Miksi?
6. Asiat joiden koitte edistävän kokeilua: Kuvailkaa myös sattumia ja nk. onnenkantamoisia.
7. Asiat joiden koitte estävän/vaikeuttavan kokeilua: Kuvailkaa myös asenteita ja epäselvältäkin tuntuja asioita, kuten innostuksen hiipuminen tai hankalat yhteistyösuhteet.
8. Kokeilun odotetut lapsivaikutukset: Kuvailkaa odotettuja lapsivaikutuksia ja indikaattoreita joiden uskotte todentavan vaikutuksia tulevaisuudessa, milloin?

9. Kokeilun jatkuminen: Onko kokeilun muuttaminen pysyväksi käytänteeksi mahdollista ja järkevää? Miksi? Millaisia kustannuksia juurruttaminen aiheuttaa? Miten juurruttaminen/vakiinnuttaminen mahdollistuu? Kuka / mikä taho jää kokeilun "isännäksi"? Vaatiiko kokeilu jälkiseurantaa? Vaatiiko vakiinnuttaminen päätöksentekoa kunnalta? Vaatiiko vakiinnuttaminen päätöksentekoa maakunnalta?

LUONNOS